

స్ట్రీటియే ఒక నితన సేవన యాత్ర

భావియాశాఫలములంద ప్రతినిత్యము మానవులు
(కమింకెడి
చేసినవృక్షముల కనుపించినచే చేరుకొనిచి చేశారె
సోవునే
నూరభారముల కాలాపదులను మీర కనిల్చునా
కవరో!!

నివల బయలుదేరితివో చేటికి
ఇవల ఏ శిష్టునితివి ఇంకెచట
కొనుదెంచెనేటివో చివల కదలి సోయనవో,
ఎవరి చేర నీ మేటి ప్రయాణము
నీమి కోరి నీ నునోనివారము
చివర నీకు శ్రేయస్సు వ కాలద
చెలి చలింపక నయనినగదే..

చోపుదారి: హిందుస్థాన్ కే షా ఆలనో — అలం
పీర్ — ఔరంగజేబు పాదుషా సభారవ్వా.
హిందుస్థాన్ కే షా ఆలనో — అలంపీర్ —
ఔరంగజేబు పాదుషా సభారవ్వా పారా హుషార్.
పారా హుషార్.

ఔరంగజేబు: మన అభ్యంతర మందిరంలో
నున్న బుఖారా మహారాజు అబ్దుల్లా గారికి మన
వలాములు విన్నవించు.

చోపుదారి: (మూరంగా) అల్లాహ్ అక్కర్ (నినా
బాబు) —

ఔరంగజేబు: నవాబు సాబ్. స్వాగతం. మా
దీప్తి మర్యాదలు అను కెలాగ నమ్మబాటు
అయ్యాయో తమకు.

అబ్దుల్లా: అలంపీర్ పాదుషా స్వయంగా శ్రద్ధ
తీసుకొని చేస్తూ వున్న అతిథి సవర్యలకు లోపమా!

ఔరంగజేబు: అన్ని బోగలకూ ఆట పట్టయిన
బుఖారాతో సోతిక రాదేమో మా హిందుస్థాన్
మర్యాద.

అబ్దుల్లా: తమ బోధార్యతకయంతో నన్ను
మిలింత బుణపరస్తున్నారు. ఈ మోటి చుకీదూ! —
ఈ దివానీఖాత్ ఈ షూక్ బగీషా — యున్న

పాత్రలు:

ఔరంగజేబు
అబ్దుల్లా
లాల్ రూఖో
ఫాత్మదీన్
ఫేరామురిజ్
అన్వారీ
జుబేదా
అలిదీన్

మాచేకొద్దీ హిందుస్థాన్ లోనే ఉండి పోవాలని
అనిపించింది.

ఔరంగ: అంతకుంటే భాగ్య మేముంది. తమకు
నచ్చినంత కాలం ఇక్కడే వుండి హిందూస్థాన్
సౌందర్యం తనవీరికే ఆస్వాదించవచ్చు.

అబ్దుల్లా: సౌందర్యమే కాదు. ఇక్కడ గొ
సౌభాగ్యం సహజభక్తి అప్పీ అల్లాగే ఉన్నాయి.
మీ వద్ద ఉన్న ఖురాన్ గ్రంథాలను చూచిన తరు
వాత నా కనులు మిరుమిట్లు కొల్చుతున్నాయి. మోటి
మశీదులో మూడు ఓణాలు గడిపిన తరువాత తిరిగి
మక్కాకు వెళ్ళడం ఎందుకు అనిపిస్తోంది!

ఔరంగ: మీ చిశల పృథుయంతోనే స్వేచ్ఛాధి
మానానికే అలా తోస్తుంది.

అబ్దుల్లా: అలంపీర్ పాదుషా! ఈ స్వల్పాస్వంతో
కూడా హిందూస్థాన్ ఒక ఆనంద సమలాగా
కనిపిస్తోంది.

ఔరంగ: ఆనందసీమలో — అనంతం —
నవించి పాపం కెయ్యండి.

అబ్దుల్లా: ఆనందసీమ యిది మీ నంటి వారి
కీడి బోగే భూమి కాతేమ. ఒక దివ్య వాతావరణం.
ఒక భక్తి నిధానం కూడా అడుగడుగునా ప్రస్తు
టంగా దోచుకున్నా ఉంది.

ఔరంగ: మీ రుంకా కోరిక పడుచున్న కోట
కొంత కాలం గడచిపో!

అబ్దుల్లా: తమ మా ముఖ్యానికి — మక్కా
యాత్ర.

ఔరంగ: అర్హునివారు. అంత మంచి
కార్యాలకి తుదికి తమకు అమ్మరాదు.

అబ్దుల్లా: నన్ను వినువచ్చి. మీ దర్శనమే —
మక్కాయాత్ర చేయించే పుణ్యం మిచ్చునేమో!

ఔరంగ: మీ అభిమానంకే అలా అంటారు
కాని అలా ఆ యల్లా కవడే.

అబ్దుల్లా: ఆ మల్లా కవడే ఇక్కడికి వచ్చి
వచ్చించింది.

ఔరంగ: పోనీ — మీ తిరుగు ప్రయాణంకో
మరోకసారి...

అబ్దుల్లా: చెరంజీవి — అమలోకి రాజ్యభారం
నప్పగించి తప్పుకున్నాంకా! ఈ రాజ్యభారం తం తమకే
తెలియని చేతున్నది. చేసినాడు వారికి సాయం —

ఔరంగ: తమ కో మరూదా! అయినే నా
సేవల కార్యత తీసుకున్నారా!

అబ్దుల్లా: వాని కచ్చి బాగానే వున్నది. ఇంక
యిది కచ్చుకు చూచి చివరాం కూడా చేస్తే వా ఫ్రాన్
తీసిపోతుంది.

ఔరంగ: హిందూస్థాన్ లో విద్యుమందధాని
అభ్యంతరం లేకపోతే —

అబ్దుల్లా: మా కంటికి భాగ్యమా!
ఔరంగ: అటువంటి వదులు దొరకడం మా
భాగ్యం అనండి...

అబ్దుల్లా: అలంపీర్ పాదుషా వారితో చివర
మంటే ఆనందం కలుగుతుందా! ఎంత భక్త్యుల్లా
మా అలికిన ఎంత అభ్యున్నతంతుడు.

ఔరంగ: మీ నంటి వచ్చిత పృథుయంతో
రాజ అంధత్వం దొరకడం మా మహారీ లాభయోకే
అర్హునివారుకా!

అబ్దుల్లా: కాలాభూత్. నన్నుగా ఉంది నేడ
చక్కడనంటే — యీ శ్రాగ్రికో అన్నింటా నేడ
పొందించు. నెలకవే భాషనరచంది.

బోరం: మీ నమ్మతి లుక యీ త్రిత
జనంలేనే— చెయ్యమంటారా? మీరు మక్కా
నుంచి తిరిగి వెళ్ళేవరకు అగమంటారా?

అబ్దుల్లా: భగం కిస్తుంగా? కావ్యుండి.
అల్లం వెండును. నువ్వీ జాదా ఆలిసివీ కేళ
వంస్తాము. కాశీరంలే నీ— అ నుంలల వకా
లోనే జరుగవచ్చు. మీరు ఖాయవరకు— చిరంకి
వీ— బాహుగో అబ్దుల్లావచ్చి మా కిరాలి
వంపిస్తే అప్పుడే వెళుదా!

బోరం: మా దం దనే బాగికి తోగి —
మార్చుదరిగా వెవరైను—

అబ్దుల్లా: మన జాబు అందగానే— నవాబ్
జాదాయ్ జగిన నన్నాదాబు చేస్తాడు శెండి. ఈ
లోపల మీరు ఖాయవరచి వెంటోవం.

బోరం: ఈ జనంలేనే శుభవార్త జనాభాలో
తెలియకపోయింది.

అబ్దుల్లా: నా ప్రయాణం కూడా సిద్దమైతే
బోరం: తమరు గూడా నూరత్ వరకు
కా నెవర వసేతంగా వయసమైతే అక్కడ ఓడ
యిక్కి మక్కా వెళవచ్చు.

అబ్దుల్లా: అలంపీర్ పాదుషా బోధకం ఎంత
టిది. మీరు మూడవ వాళ్ళల్లాటికి నా పృథవియ
స్వర్ణమైన నలాములు. (నర్సాయి నోతం—)

బోరం: మీదం అప్పుడే వగలా మ్రోయించు.
వల్లీ పాలు:

నూనూనూ రాజకుమారికి రత్నాల వల్లీ
వల్లీల చేతి ముత్యాల వల్లీ
అరలి వెనుల మా శెండ్లి కుమార్తెను
ధరియించ బంగారు జల్లారు
మరియంబి వేలివేలు ముఖవలీ బిలాడీ
కలియంబి కాశీరం వర రాజధాని
వరకు రాకుమారుడు వలది వంపించెను
అంగల వల్లీ— రంగారు వల్లీ
వీలవ వంపెను చెలి మరియంబి మురిపించ
వరికించి వలకించు వల్లదా వల్లీ.

(వీణ వినబడ్డూ వందల బాణేద, అర్వారీ
ప్రవేశం.)

జబేదా: అస్వారీ, అస్వారీ వీం జరుగుతుంది
లో!

అర్వారీ: మొన్న వచ్చినదిక్కి పిల్ల వీణ వాయిస్తూ
వ్వంలే, అది— రాజకుమారి అంటూ అంది.

జబేదా: మహాబాధి అనందంగా ఉందా?

అస్వారీ: అనందం— ఎప్పుడంటారు. శెండ్లినా
అవేకు అనందం ఎక్కడిది.

జబేదా: ఎందుకు వందల? శెండ్లి కుమార్తె
అయి— బాగాగ నీలానంగా శెండ్లి కుమారిని
చెరబోతూ:

అస్వారీ: అది నరేదే. అ శెండ్లి కుమారుడు
నా వుంటానో. మంచివాడో చెప్పాడో — అని

అతల నవాబ్ జాదా అయినా మనస్సు మంచి కాదా
అని

జబేదా: అప్పుడు మీ! అబ్దుల్లా లుక లా!
ఎవరికి కట్టబెడితే వారు నచ్చినా నచ్చక పోయినా —
బాగా చూచినా చూడక పోయినా విషా వల్లు
బడి ఉందివలెనే కదా!

అర్వారీ: రజ అటుంబుం వాని కా డిం
ఉండులే.

జబేదా: వారికి మూతం! రాజకుమారి అప్పు
శ్రీతంత్రిం— రాజ కుమారిల కంఠం ముం
వీరయం—వం!

అర్వారీ: జనవారో వదవుడే శెండ్లి
కాబులో తా నొక్కరై అయివలదు— బా
అందరికీ తునుూనికంగా ఉంటుందో తలచుకో
అని అమె అంట.

జబేదా: అమె కిక్కోత పోతా ఉందో! ఎంత
అందగరై! ఎంత గురుమారి వ్యాయం, ఎంత
కోమల స్వభావం.

అస్వారీ: అమెలో ఈడూ జోడూ గలవదిగా
యా బుఖారా రాజకుమారుడు.

“శ్రీవాత్సవ”

జబేదా: వరుడు — వధువు విషయంలో ...
రూపం, అక్షణం, లావణ్యం, సీరియంబు, సోలం
బస్సు కొరతాడే! బస్సు మంచి అక్షణాలు గల కుమారు
కలు కోవడానికి తన అర్హత మాట చూడవలె!
శేరా: అప్పుడు అల్లవీ మూతం వచ్చి లోయ.

జబేదా: ఇది వెదురు! ఇత వెదురు. ఈ కోత
యమకుడు!

అస్వారీ: బుఖారానించి రాజకుమారుడు అంది
సిబ్బందిలో మనిషే

జబేదా: ఆయన శేరు

శేరా: శేరామరకట్.

జబేదా: భాగుంది, మీ కుమారుగా వచ్చి
వాడో

శేరా: మీ పించునాచ్చానోకో ముప్పయిదంబాకే
అలా గుంటాను.

జబేదా: నరే. అల్లవీ ఇంకా జనాభా వున్నారా?
శేరా: శేరు. మీ మహాబాధీ రాగానే ప్రారంభం
కావాల.

అర్వారీ: అయినా మీ రాజకుమారి నచ్చినదా?

శేరా: జగత్తు రంజితీ శౌందిచ్చవతి అయిన
అబురూఖ్ అనికనూ, శుభవార్త అందిన వెంటనే
శె. అర్వారు.

జబేదా: తండ్రిగారు నిశ్చయం చేసిందే కదూ,
శేరా: ఇంత మంచి వధువు దొరికినప్పుడు—
తండ్రి నిశ్చయం చేసిందయినాన అంబాద వెట్టు
కుంటారు మా నా బిజాద!

జబేదా: నుందిదే. మీ మహాబాధీ తల యిట్టి
అయినా చూడనదూ!

శేరా: ఎందుకు అంటారు? అది నచ్చి
వచ్చుతుందా?

అర్వారీ: లేదు లా! కెర్రల బాగయింబో కత్త
వచ్చినానే తాం దొరుకుతా! శెండ్లి అయిన
వచ్చక వచ్చు కున్నానే వీం వచ్చారే!

జబేదా: లానిం — మొరటింబి వారు
బాంబోలెల కేటా కొరి వరింబెద వలె వలం
వెం అయినా అగ ఉండును.

మోరూ మునూరూణానికి అయినా వారు
వచ్చుతారా?

శేరా: ఏమో కాని ప్రస్తుతం మీ అగ వీదో
కిగయలో ఉంటుంది!

అర్వారీ: లోయ అందుకు కాదు. ఈ గూర
ప్రయాణం బడి గిం ప్రయాణంవల్ల, రచ్చ
అతే కోడలు చేయి.

శేరా: ప్రయయిటి: వృత్త్య గిం జలాపాప
కచ్చి కదా!

జబేదా: ఏమి చేసినా అమెరు వినుచి తప్ప
ప్రస్తుత కలదం తెను. అంత దూర ప్రయాణం
అర్వారీ: పుల్లం అల్లూ వచ్చివచ్చగా ఉంది
లో!

శేరా: అప్పుడు. ఈ ప్రయాణంలో— కంటికి
మనోహరమైన కిచ్చాను — ఈ లావోరులోని
వూదోటలు చూస్తే కబ్బల వందవుగా ఉంది.

జబేదా: మా పాదుషా చెల్లెలు— రోపకారా
లేగవేం వాంం రట్టిందిన ఉద్యోగవనములు. ఆ
వాలరూలో

శేరా: అది కూడా మీ కనుజాదీ విరుచ్చ
పోగో లేదా!

జబేదా: లేదు. ఇక్కడికి రాగానే మరింత
ఎక్కావయింది.

అస్వారీ: శేరామరకట్ —మీరు రాజకుమారికి
ఎక్క వీం చేస్తూవుండే వారు.

శేరా: కథలూ, కావ్యాలూ, కేరింది రాజకుమూ
రునికి వినద కాతేవం చేస్తూ వుంటాను.

జబేదా: అయితే మా రాజకుమారికి కూడా
అటువంటి కథల కావ్యాలూ చెప్పి కాతేవం
చేయటం దగదా?

అస్వారీ: అయ్యో! మన దినాకోకి— పెద్దడిన్
సమ్మతించి పెద్దా!

జబేదా: రాజకుమారుడు స్వయంగా సంపీక
అంతరంగిక క్షుతం దైన యీ కవి కుమారుడికి
ఏ మమ్మించింబి ఉంటుందో?

పెద్దడిన్: ఏ జబేదా. అస్వారీ. నా భారానో
గంతం ఎక్కడో?

అస్వారీ: అదిగో — శేద్దడిన్ వస్తున్నాడు.
అమ్మయ్యా.

జబేదా: అస్వారీ. మన మహాబాధానో చెప్పి
యా కవిగారితల పాపించుదాం ఉండు.

అస్వారీ: రా! రా! పెద్దడిన్.
పెద్దడిన్: మా రాజకుమారి, లాలూఖ్ దిర్వ
లతో— బుఖారా రాజ దర్బారులో కని—సియర్—

అయిన పేరామర్శికి స్వగతం ఇచ్చడానికి అవ్యుత్తరం లేదు. కాని కథలు — కార్యాలూ జీవనవధున్నా పొడవైనవూ మౌ కంఠ నచ్చను.

తాలారూట్: దివాన్ జీ సాగ్ — కథ వినకం డానే విసుర్లు ప్రారంభించేకారు. కథాంతానికి మీ విసుర్లున్నీ దాని గంచండి.

ఫెడ్డెట్: అలాగే ఇబాబాదీ! కాని యీ కథలు వాడు...

తాలారూట్: కవికి — మీ కథ ప్రారంభం చేయండి!

ఫెడామరత్: మహాబాదికి పరమాయిష్! (పాట పాడి — సునోహరైక కథ పాటాల్ కెప్పారు)

ఫెడ్డెట్: ఇంక అయిందా కథ — ఈ కొవ్వ విసుర్లు చేయడానికి ముందు... నే నిద్దవరకు విన్న కథలన్నీ సింహావలోకం చేయడం అంత అనుభవం కాలేదేమో.

తాలారూట్: అయ్యో! మీ కంఠ శ్రమ ఎందుకు దివాన్ జీ! ఆ పాండిత్య ప్రకర్ష అంతా చూసకుండానే మీరు కేసీ విసుర్లు దివ్యంగా కంటుండని చూస్తున్నాను.

ఫెడ్డెట్: అయితే — ప్రమే లేదు, ఈ కథలో సుఖ్య ప్రాతలు చెప్పమంటారా?

తాలారూట్: నిన్నాం కమా!

ఫెడ్డెట్: ఒక నిర్వాగ్య సహ్యానీ, వాడి కలమీద ముసుగు — అనెంతుకో నుది. ఇంకో సుందరి! ఆది రేంజీ కథే ఉండదు కదూ. ఆవిడి మనస్సు — కవి చిత్తం వచ్చినట్టు సమయానుకూలం మీరుతూ వుండకదా! ఇంక మూడో వాడు మంచి చెడ్డ తెలియక తెల్లది వచ్చి పాలని నమ్మిన పడుచువాడు. ఇటువంటి వాళ్లతో కథేమిటి? కొవ్వ వేమిటి? నహ్యానీ నరస్సులో ఉరికితే సుందరి మహాసహ్యానంతో ముణిస్తుందా? ఇక కథా నాయకుడు ఆవిడ ప్రతిక వస్తుడు చూడక పొయినా ఆమె భూతాల్సైగా మాని జీవితం చాలిస్తాడా?

అహో! ఏం కథ. ఈ లోకంలో జనం చావడం తప్ప కేసీ పని లేదా!

తాలారూట్: ఇదే సజీవీ — విసుర్లు పూర్తి అయిందా?

ఫెడ్డెట్: ఉండండి. మీ కాలం వాళ్లకు దివిలో నిరుత్సాహం—చావో చావో అని కూర్చుంటారు. ప్రతికీ బాగుండి ... అనుభవించ దగినవి— ఆనందించ దగినవి వుండగాను.

తాలారూట్: అంతే గాని అందులోని వారి ప్రేమాతిశయం గుర్తించ లేదా?

ఫెడ్డెట్: ప్రేమాతిశయం. ఏమీ బా వర్తన. ఈ రు ర కవులకు ప్రేమ సంగతి ఏమిటి తెలుసు. హాఫీజ్, సాదీ, ఫిర్ దౌసీ, ఇటువంటి మహాకవులు ప్రాకారంలే, అందులోని భావమాధుర్యం — పద లాలిత్యం, శబ్ద సంస్కారం — అర్థ గాంభీర్యం — ఇవన్నీ ఎక్కడో ఈ కాలపు నాళ్ల ఏమిటా అర్థంలేని అంబరం.

వర్ణచిత్రం: శ్రీ కె. రామయ్య

కల్పన

తాలారూట్: సరే. కనిగారికి నేక అతికమియ్యి ఉండేమో.

ఫెడామరత్: విసుర్లు సాంతంగా వినే వెళ్ల వచ్చును.

ఫెడ్డెట్: పూర్తి కేమంది. రచన—పాటనంగా కైలిలో తూకంలేదు. పేలవంగా ఉంది.

ఫెడామరత్: తూకం అంటే.

ఫెడ్డెట్: ఏదీ... ఆ యిది. ఆ పట్టు—ఆ ఈ యువకవిని నిరుత్సాహ వర్ణించిన కొడు కాని — ఇటువంటి వాళ్ల వృద్ధి కోరే — మా వంటి పెద్ద వాళ్లం చెబుతూ వుంటాం. అలా చెప్పడం మా వద్దీ. ఈయన తన బావన, కైలి ఉద్దేశాలు మార్చు కోంటే... ముందు ముందు వృద్ధిలోకి ఎస్తాడేమో! చూస్తారా?

ఫెడామరత్: బాల సంతోషం.

తాలారూట్: నేటికీ దర్బారు చాలిద్దామా?

ఫెడామరత్: రాజీ సాహజాతు సతాములు!

అన్వారీ: మహాబాదీ! ఆ దీక ఆరిపోలేదు. ఆ ప్రవాహంలో తన చిన్న కాంటులు వెలువరిస్తూ పోతూనే ఉంది.

తాలారూట్: అయితే ఆ పిల్ల సునస్సుతో కోరిక తీరిందన్న మాట.

అన్వారీ: మహాబాదీ! మీ లోక దీపం వెళ్లి చూస్తారా?

వాస్తవం

భాష: అక్షయ్

లాలారూఫ్: నేనా? నే నేనా...
 అన్వారి: ఏమారే. మీ ముందుగా కోరిక తెలుసుకోవాలి.
 లాలారూఫ్: నా ముందుగా కోరికేముంది.
 అన్వారి: లేకేం. ఆ కన్యకామణి చూడండి. దేశం వెళ్ళిన క్రియను తిరిగివస్తాదో లేదో అని దీపం దీపింది. అది వెలుగుతూ సాగుతూ వుంది కనుక కస్తా దనుకొంటుంది. నా దీపం చూడండి.
 లాలారూఫ్: ఆయ్యో ముందే ఆరిపోయిందే ఏం తలచుకున్నావు అన్వారి!
 అన్వారి: నా తలంపు ఏముంది దివాన్ తో సాహెబ్ కోపం చేయకుండా వుండాలని కోరాను

అలా: అందుకేనా ముందే ఆరిపోయింది!
 అన్వారి: అదిగో మీ దీపం. ఎంత ముప్పులగా వెలుగుతూ పోతాందో! అయితే మీ కోరిక తీరిందన్న మాట!
 అలా: ఎలా తీరుతుందో! అన్వారి!
 అన్వారి: కోరిన వరుడు వస్తాడు.
 అలా: మన జీవితం గూడా గాలితో దీపమా! దాని వెళ్ళకపోతే మనముల్లో తలవలులు-తోపిలికే పోదాం. రా అన్వారి!
 అన్వారి: న్యాయం చేయన పంటారా?
 అలా: వద్దు
 అన్వారి: సోనా. కవి మనూరుడి చేత సువో కథా కావ్యం.

లాలారూఫ్: ఆ నాటి ఫెళ్ళడీవ్ కుమార్తె... అతను నిమిత్తంగా వదిలేదా?
 అన్వారి: ఆ నిమిత్త కర్తం ఏమిటి మరలాడి. ఫెళ్ళడీవ్ కి అంత విముఖులు కారణం లేకపోలేదు.
 అలా: ఏమిటా కారణం!
 అన్వారి: రోజూ ఆయన జల్లమిదికి వచ్చే మోజగానో మామిడివళ్ళు కాలేదు. సరిగదా! వివాహానికి తప్పే వైదా కొవప్పాతల పెళ్ళెను మన సెట్టేమిగు ముక్కలు చేసింది. రోజూ ఆయన చింతచే కులానో నాలుగు రోజులనుంచి జాడలేదు. అంతరిమిద ఏద్రు బుర్రు మంటున్నాను.
 అలా: మరో ఖులాన్ ప్రతి దనువుకోవాలాగా!
 అన్వారి: మరో ప్రతి చదివితే ఆయన కా పుణ్యం దాంట్ల! ఇవన్నీ కలిపి ఆయన తలకో చేసేక్కోవాలి.
 అలా: అంత విమర్శ చేసే తర్వాత ఆయన మర్యా పాడలాడా?
 అన్వారి: ఎందుకు పాడమ! ఇప్పుడే పోయి అతని చేత మరో మంచి కథ పాడిస్తానుండండి.
 అలా: అయితే అలాగే పాడించు.
 (పాట కథ మరొకటి పాడి వినిపిస్తాను)
 ఫెళ్ళడీవ్: ఓహో ఇదా కవిత్వం. ఇంక ప్రతి వాడు కవిత్వం వ్రాయడం మొదలు పెట్టేటప్పటికీ ఇలాగే తయారవుతుంది. నిజానికి మా పామనో వాటితో చెప్పి యీ కవిత్వం చేసేవాళ్ళుమీద నన్ను వేయించారు. లేక విపేద కావనం చేయించారు. క్షేతి మొగ్గి పొలాలతో లోకాన్ని చెమర్చుతున్నారు.
 లాలారూఫ్: ఈ కవిమృతం మన దేశం వాడి కాదుగా?
 ఫెళ్ళడీవ్: ఏ దేశంవాడైతేం తెలక. నోటి కొచ్చిన వరసలో పాట అల్లి అది కావ్యం అనకము. నిరకాలంనుంచి మనూ వున్న అక్షరాలు అవి పాటించు కుండా తోచిన వరసలో వ్రాయడమా? దానికితోడు... ఈ కవులు చేసే వేష భారం ఒకటి...ఈ కవికు చలా లోకా ఉండా చెప్పండి. ఎంత అనందంబుగానూ, ఆర్థ రమీంతంగానూ ఆయోమంబుంగానూ ఉంది. చందప్ప, ఒక అలంకారమా, ఒక అందమా ఒక చందమా? స్వర్గ దేవతలకు ఈ కావినీ తీసుకోని పోయిన కానుకలు ఏమిటి? ఇంకే, ఒక రక్త నిందువు, ఒక నిట్టూర్పు, ఒక ఆశువూ? ఏదీ!
 అలా: అది కవి భావన మాత్రమే...
 ఫెళ్ళడీవ్: భావన చేయకుండా రాసే కవులకు కూడా ఉంటా లేమిటి?
 అలా: కవులంటే కేవలం భావనా ప్రపంచంలో జీవిస్తారు. వారిని ముందే త్రాణీకలిస్తే, రికనంకే ఏద్రుమాన్ని తుంచినేనీ ట్టవుతుంది.
 ఫెళ్ళడీవ్: వికసించడానికి ఏద్రునా ఉంటు కదా! నేల విడిచిన సోమ. ముందు ముందు రాజనీర్వారుతో వచ్చికి రావలసిన యీ ప్రపంచానికి పోవం... యంత చింతనలో యీ కవికా వ్యామోహం కంక దానికి విలాదిస్తున్నాను.
 అలా: అందరూ అందంకోసే వ్యాపికి మన కవి అంటే వారు కాలేదు. ఏదో ఒక ఉప్పుతావన్నె

తీసుకోని పోయే బాటకుడి పని అగాయకు చోదా గల ఎన్ని ఉద్యోగాలు చేశాను. పాదుషా గారికి పర్పు త్తులు రుచి చూచే ఉద్యోగంలో ఎన్ని పని చూచాను. సుందరి సౌందర్యం కొలిచే కొలవరిగా ఉండి ఎన్ని సౌందర్యాలు చూచాను. ఇటువంటి పదవులు నిర్వహించే సేను ఈ చిన్న కార్యాలు చేశానా?

లాలా: అతడు మూతం ఏం చేశాడు?

శిష్య: ఇంకేం చెయ్యాలి. మతదూషణ. గురు దూషణ. ధర్మ దూషణ. ఇవన్నీ నేర్పుతుంటే కథలు చెబుతున్నాడు.

లాలా: అన్నీ ఎవరు తెక్క చెయ్య మన్నాడు?

శిష్య: తెక్క చేసినా తుపాయివా యీ ప్రేమ ప్రచారం ఏమిటి! అల్లా అంటూ భగవత్ చెంత తేలుంటా. నేను చూడండి— యీ కార్మికుల చేర లోయే ముందు నేన్నీ తీసుకువెళ్ళు త్తి చంపి— ఇప్పు డవలాటి నా యితోధిక సేవ చెయ్యలేదా?

లాలా: నో తెలుగని ఆ ఆటంపుల్ని చంపితే ఆవేం చేశాయి.

శిష్య: చూశారా? ఏమిటి. అలంపీరు సాదుషా కమార్లె వయన మీ ఎన్నిత ధర్మాల్లో కూడా యీ పోసి కథల ప్రభావం ఎలాగ వరిణమించిందో.

లాలా: పరో మీకు ఆలాగ ఆర్థం చేసుకొంటే నే సేవకుంటా? ఇక్కడే జవాంగీరు సాదుషా ప్రేమ పత్ని మార్ మనలో నేయించిన పూచోట అటు... చూడాలి... జవానా వారిని సంపించండి.

శిష్య: తను ఎవ్వరం.

లాలా: ఈ అతి బ్రతుకు నిపుణు సరశ్చయ వేషా! అక్షయం తెలుసా అతలు ప్రస్థించనా? అదేదా: అక్షయం లేని అతలు చూ లాగే ఉంటాయి.

లాలా: అతలు సేవ్యు లేదేమా.

జబేదా: అతి సుతుమూర చెంది. స్వేచ్ఛ వుంటే, ఆ తాకనూర్లాగే తగిన వాతావరణం ఉండదు. కూడండి... యీ చెడిత మీరం అల్లకాని పాయిల ప్రస్థి అతలు.

లాలా: ఎంత నిరవళం. ఇదే కబూ మూర్ మనల్లో మనంచిన చేలు.

జబేదా: ఈ పూల తన్నెలలోనే సుల్తానా మూర్సునాల్ విహరించెదలు...

నరీవ్: సాదుషా అమెను మూర్సునాల్ కాదు... మూర్జునాల్ చేశాడు.

లాలా: మూర్... జవాన్ జగత్తుకే తోట్టి. అంత అందగై.

జబేదా: మీ యందరం గ్రహించే పాదుషానా చెంత తేలుగాని మీ కే ఒరుడు ఇప్పివారో!

లాలా: ఈ పూచోటలను గురించి మన కవి వీధి నా కథ చెబుతుంటేమా.

జబేదా: అందుకే కదా మన అస్కారీని సంపించం.

లాలా: పేరామరణోజీ, మూర్సునాల్ విహరించు యీ ఉద్యోగవనం గురించిన కథ ఏమీ లేదు!

పేరా: లేకం. మీ సెలవే త.

లాలా: ఇదేకదా అల్లరి కథ కావ్వి.

పేరా: నా కీలాక్ చేతేడు. మహజాదీ గానం చెయ్యడానికి.

లాలా: సోనీ— మా అస్కారీ వాయిచే వీణలో గానం చెయ్యండి.

పేరా: పరుల సమ్మతు వినియోగించే అలవాటు లేదు.

లాలా: పరుల సూర్యున గానంమూతం చేయ గలదా?

పేరా: కవితా గానం. ఎవరిని సూర్యి కావలిస్తే వారిని సూర్యే చేయవచ్చు.

లాలా: కవులు మనస్సులో మాట చెప్ప గలదా?

పేరా: మనసులోని మాటలు — మనసులోనే వారింవి పోవాలి.

లాలా: అంతేనా. మూర్సునాల్ కథ అన్నాడు.

పేరా: ఈ పూచోటలోనే నరీవ్ — మూర్సునాల్ విహరిస్తున్నవంగా ఒక ప్రణయ కలహం జరిగింది. ఆ సమయంలో

లాలా: తిరిగి కలుసుకున్నారా?

పేరా: ప్రణయ కలహలు జల్లువారల చంటిని. అనే ప్రారంభిస్తే అలాగే వారింవి పోతాయి. ఆ కథ గానం నేను చేసినా? (పాలు పాడుతాడు)

అస్కారీ: చూశారా, మహజాదీ. ఈ కార్మికుల్ని తోరులు.

లాలా: అబ్బో! యీ గులాబీ కవినాకాలు. ఈ సుల్తాన్ దే నిజంజాటు మరచిపోకలమా? ఆనిగో మూర దూరంగా కనుపించే చంద్రకాంత గోపురాలు. ఆ కమాల, ఆనంద సీమలు. ఇవన్నీ మరచిపోకలసేదేనా?

అస్కారీ: నిన్న మనం చూచిన 'తినాగ' గళ ధార ఎంత చల్లగా ఉంది.

లాలా: ఇవన్నీ చూస్తే చల్లచరానికి అదులు వాకు మూతం ఏదో వేడి తీవ్రమో తూపున్నట్టే ఉంది.

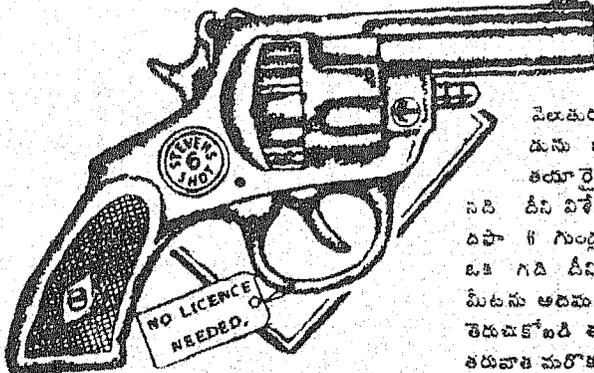
అస్కారీ: ఎటువంటి వేదనలేనా యీ 'తిగాగ' జలధారపడ్డ అంతరించి పోవసినదే. జవాంగీరు

చక్రవర్తి తండ్రిగారితో కూడా యీ కార్మికుల కచ్చి యీ జలధార వర్షించారు. ఎక్కడ చూచినా మనిషులే. మందిరాలే. ఆలయాలే. ఆశ్రమాలే అని.

లాలా: ప్రకృతిలో చూచిన పదమావందాన్ని భగవదర్పితం చెయ్యాలనే ప్రయత్నమేమా. మీరెం చూచినా ఆనందిస్తున్నారు. వాకు మూతం

(మొగతం 62 వ పేజీలో)

1956 వ సంవత్సరపు శ్రేష్టమైన
6 గుండ్ల చేతి తుపాకి
లై సెన్స్ అవసరం లేదు.

ఈ చేతి తుపాకిని పొందడం చూద్దు ఏ కి వెలుతురు నిచ్చేటట్లు అండును ఇది అమెరికాలో తయారై దిగుమతి కాబడినది దీని విశేష మేమనగా ఒక దిపా గి గుండ్లను అమర్చగల ఒక గది దీనియందు గలదు. మీకును అదిమగానే గది తిలుపు తెరుచుకోవడి ఈ గి గుండ్లు ఒకటి తరువాత మరొకటిగా అతివేగంగా ద్రి చీకవను ను దీని అలమైన శిల్పం తుపాకి కాల్పు వారినికూడా బ్రదికించజేయును. మీ ప్రాణాన్ని ఆ ప్రాణ కాపాడుకోవటకు ఈ తుపాకిని మించినది వేరొకటియులేదు. దీని శక్తియు, దృఢశిల్పము అదివచ్చుగాలను భయపడేటట్లుచేస్తుంది. అసలు రివాల్యర్ తుపాకి వలె వుంటుంది. సైజు 1 1/2" X 4" ఈ తుపాకులు మావదిమాత్రమే లభించును నం. 9999. 12 గుండ్లు చు. 6-12-0. ప్యెనలు క్యారిజి 12 గుండ్లు చు. 8-12-0. తమిళుదారి ప్రత్యేకం చేతి తుపాకి మానే 1 బాన్సీ 76 వెండ్లు. ఒక గుండ్లు ప్రత్యేకంగా దిజను చు. 1-8-11 గమనిక: మీ ఫేరు విలాసము ఇంగ్లీషులో వ్రాసే వుంది.

AMERICAN TRADING COMPANY, (A.P.W.)
NARODAR (PUNJAB)

అయినా గాంధీని బెదిరి ఆందోళన కలుగుతాంది.

అన్వారి: అవును. కలితాన కని అప్పట్లు. భయ భృశ్యాలను మీ మానిన ఎంచుకొనే పృథ్వీయం పుందింది తిలించింది.

లాళా: ఈ ఎలోనరం నూడు. నిర్ణయ నిశితాంతో ఊరి మొదలుండో మిట్టాపున్న విస్తృతంయి వాటి పై న ప్రస్థానందితలు అనేకీ మలదియోవలించినా?

అన్వారి: వాటినే కాదు. మున ప్రయాణమంతా అగ్రంధిమయం వేడిన ఆ కని ఫేరూరణను కూడా చలించిపోవాలి.

లాళా: అవును.

అన్వారి: షెడ్డీ డీన్ ... చిరక చేసిన విమర్శలో, మన కవి... కవిత్వం నిమిటి ఈయనకు పూవులు కల్పనమో, మజిల్లు సుట్టడమో ప్రారంభించక అని అన్నాడు కదా!

లాళా: అతని కడతొ తరచు పూలు పూచేసే — బుద్ధియత్ కోకిల, వెన్నెలా ఇవే తరచు వినిపిస్తాయివేమో.

అన్వారి: వానిలో నిరుత్సాహాడీ అతడ వల్ల సోమాను. అతడు చేతం రానే వచ్చింది!

అన్వారి: మేలు.

లాళా: ఏమి లా కింగింపు... మేలతానాది! అన్వారి: ఏనాడో నుభారెయ్యో అనుమానము ఎదరే వంపి అనువరించడం.

లాళా: గిచ్చకే ప్రాణిలో అన్నాడు నదా!

అన్వారి: మారడంతా అన్నాడు పుణ్యంలో, కాంపనంబుతో నీల అందరికావడో. ఎప్పుడు అనారంభం. ఇంద్ర బసయ్యలను చలించిస్తే మీ వెలి అనుమిస్తావ్వా. కాని ప్రధా లాతులతో గిం వలంకా పట్టనగలు లాగ ప్రజ్వలిపోయింది.

లాళా: రాకేమారుడు. చాలా బంది అలిచింది గిం పాకగా ఉన్నాడు. కాని

అన్వారి: మీ కున్నాడో వరధానం యానా పోతను మహాశాదీ.

లాళా: ఏమీలేదు. ఎదారిలో చిప్పిక వేళ జల దాను అక్కడనే విడిచి వచ్చినట్టుంది.

అన్వారి: మరీ చింత మానివెట్టుకో. మీ చిట్టెళ్లై రోజా లభింపాలి అమయ, నెలవెలతలు వివాదవేళలు కనిపించరాదు. కలవరేకులనంటి కంటి పాకలలో నిరసరాగా వారలు కనిపించ మాడదు.

లాళా: అవును. మూల్యోదయం వరకేకాలో యా వేదనలే రేపు రాజధర్మనంతో నా పృథ్వీయం భిన్న కోకుండా ఉంటుందా?

అన్వారి: వహాజాదీ అలంఘన పాడుషా వారి అభిమాన వృత్తికవు! ఆయన పేరు ప్రతిష్ఠలను విలవస్తూ.

లాళా: నిలవ కేం చేస్తాను. అది ఒక నెల్లవ లాగిన తీయని పుష్ప కళం లాగిన వచ్చింది. అలాగే ప్రతలించి పోయింది.

అన్వారి: ఈ మాట కవితో ప్రస్తావించాలి!

లాలా నూఖ

(17 వ పేజీ తరువాయి)

లాళా: అందరి జీవితాలలోనూ ప్రయత్న నితానం అప్పడేమో.

అన్వారి: యువార్లు జీవితాలు నేరు. ఆదర్శము వేరు.

లాళా: ఎప్పుంటేకో చే జానుతాం. గాటి అందరు కొన సాధించ గలిగి కూడా మిట్టాపు అతివెట్టుకుంటాం. ఇంతే మన జీవితాలు.

పా. కష్టే చలపు కల్లనిదురతో

వలలు కంటిపా రాగి! నిచ్చతనపు చిరుపెదలతో

నిరుసపుల నిలిపితివా! వేగించు కోరికలను

తిగి తొడగ చేసితివా కన్ను మూసి మరచింకా

కలలచ్చి మరచితివా. ఎవరవోని అతలచ్చి

అడచి వేంవెసోతిరా. రాజీ (జలదారలు — నిట్టూ.)

జాబేవా: ఏనాడో నేను ఎంత అంకగా కని పోయింది!

అన్వారి: ఈ సాతిమార్ నిద్రవరంకే అంకాదు వాంకులు ప్రతగళించి పులికామే!

లాళా: ఈ మయలంకంయను అలస్యలో ఎలా ప్రకృతిస్తున్నాయో. ఎంత గాన అంకగా వాడో

లాళా మెదటి సాతూంది కదూ. అన్వారి: మీ వెళ్లెటి మాకాతం వెంపు గిన్నెలాగ

నితా క్రొందితుకు తినుతోందో! జాబేవా: అదే... బ.ఖారీయో రాబడుమామయ

అలిసిన విడిది చేసే మోత ముహాల్. షెడ్డీ డీన్: జనానావారిని జాగ్రత్తగా చింపండి

యూ రిచ్చకంబుజులూ, తం పూసాపులూ, మీ మకునూల పదకమరాలు మోచుకోమందా పరచినవే.

అన్వారి: వహాజాదీ... యుటు. యుటు. జాబేవా: దివారేలే మీ రా మందిరంబో తంక

మచ్చ. ఈ అన్యంతరం సుందీరంకో... అన్వారి: ఢిల్లీ వగరంకో దివారీఖావేని ఈ

సుందిరం తలపిస్తోంది. లాళా: దాని అందం వేరు. దీని అందం వేరు.

హాషియారీ! నివాజ్ బుఖారీ, అలిసిన ఖాన్, తవీరీఫ్ లాకహై నా నవాబ్ ఇని బుఖారా ఖాన్

అలిసిన ఖాన్ వదాకోవా షా! జాబేవా: వహాజాదీ, తాలారూఖ్

అన్వారి: ఖామోన్. జాబేవా: ఎవరది. అన్వారి: నిజమేనా.

తాలారూఖ్: ఫేరూరణ్ ... కవితే ... అన్వారి: ఈ మాట కవితో ప్రస్తావించాలి! (మూర్ఖసావును.)

లాళా: దివారీ! మూలమి మూర్ఖసావుమింపి... పా. మ. మ. మ.

షెడ్డీ: అయిదు. జాబేవా: రాజునగారును మిలోకారు. ఇంకవరకు

మరకు కూడా కరులు వెళ్లిన ఫేరూరణ్. అగ్రపు

నిగాడగానే మన మూలమి మందిరంకేం గాన

కాంత మూర్ఖ సాగుంది. షెడ్డీ: అనా అందుకో అంత మృగం రవికృతి

వెళ్లగలిగారు. జాబేవా: ఓ లో అలాగ.

అన్వారి: మూలమి వేల పోయింది. షెడ్డీ: అమ్మా.

అలిసిన: వహాజాదీ! ఖలు మూలు. లాళా: — మూలమి డదు.

అలిసిన: గుట్టుపట్టలేదా? లాళా: కవి. ఫేరూరణ్

అలిసిన: క్షుణ్ణింబనా తాలారూఖ్. లాళా: క్షమించకం అందు

అలిసిన: మూలం నేమింకా వచ్చి నిట్టూ మధ్య

షెడ్డీ: మంకులు. లాళా: నా మరకపు నరీతి చేశానా?

అలిసిన: పరిక్ష వదు. లాళా: అంకూషాల్లో

కంటం నాంబిరకంబ అయి వందూరగో అంత

మన సాక్షం అమరేమిం. లాళా: అన్నాకాని క్షమించి అదా

అలిసిన: ప్రకంబం నిరంక మా అంకక

కలులారీసానానా. ఏ సాక్షంకం వేమనాని

నా అర్థిం. లాళా: అంకంకం అర్థిం కావారా?

అలిసిన: ఏ ముచ్చ వానా నాపంక అర్థింకా

నదా అన్యం. లాళా: నేనె డిడిసేయ్యూను. నా మూడమంతో

గానంనునూల లావాల. అలిసిన: వెమ. ఆ తాని నూకలూ ఆ నిరకృత

థానకా... లాళా: మీ కమా ప్రకంబం.

అలిసిన: మరో నిరకృతంకం నానా. లాళా: ఏనాడో నానా

అలిసిన: ఇంత వేరూకాలో అని నిరకృత

అంతోకం. లాళా: మన కథే మన కన్నం కిమో. ఎప్పులను

అలంకాని దేమింది. షెడ్డీ: నవాబ్ దాదానా నతానును. మీ కవిత్వం

మీ కోక వరంబులు ఇల్ల గర్లం అత్తిరూస్తాయి.

అలిసిన: ఓ లో అదా వజీర్ సానాజ్. మీ దిత్

వరంకే మామిడి వందట్లా. ప్రాణానంబం చని

మానండి. తరవాత కవితా గోషి. షెడ్డీ: మనో ప్రసాదం... ప్రభూ. లాళా: ఫేరూరణ్.

అలిసిన: ఎప్పుటికీ ... ఆ మాటల మింకానే అనంవం.